

Sygn. akt I ACa 347/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Sobierajski
Sędziowie:	SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Józef Wąsik (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...). w W.**

przeciwko **L. N.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 13 października 2014 r. sygn. akt I C 879/13

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że utrzymuje nakaz zapłaty z dnia 11 lipca 2012r. wydany w sprawie I Nc 68/12 przez Sąd Okręgowy w Kielcach w mocy w stosunku do pozwanej L. N.;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kielcach na rzecz adwokata J. K. kwotę 3 321 zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych), w tym 621 zł podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;**
- 3. zasądza od pozwanej L. N. na rzecz powoda Banku (...). w W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I A Ca 347/15

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) w W. wystąpił z pozwem w postępowaniu nakazowym przeciwko pozwanym **M. B. (1), T. B. (1), L. N. i G. G. (1)** domagając się zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty 93 277,17zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012r.

Na uzasadnienie żądania podniósł, że powód jest posiadaczem weksla własnego wystawionego w K. w dniu 4 kwietnia 2012r. na kwotę 93 27,17zł z wystawienia pozwanej M. B. (1), a poręczonego przez pozwanych T. B. (1), L. N., G. G. (1). Zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 15 czerwca 2000r. powód wypełnił weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanych z tytułu niespłaconej pożyczki w E., udzielonej umową Nr (...) z dnia 5 lipca 1996r. z późniejszymi zmianami, łącznie z odsetkami i kosztami i wezwał pozwanych pismem z dnia 4 kwietnia 2012r. do zapłaty sumy wekslowej w terminie do 25 kwietnia 2012r.

W dniu 11 lipca 2012r. Sąd w sprawie I Nc 68/12 wydał nakaz zapłaty zgodnie z treścią żądania pozwu.

Pozwana L. N. wniosła zarzuty od wydanego nakazu zapłaty, domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa. Zarzucała, iż weksel złożony przez powoda jako podstawa żądania zapłaty w niniejszej sprawie został wypełniony niezgodnie z prawem i niezgodnie z deklaracją wekslową. Jak wynika z deklaracji wekslowej z dnia 15 czerwca 2000r. weksel został wypełniony jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego z mocy umowy nr (...)z dnia 5 lipca 1996r. Tymczasem jak wynika z treści pozwu powód wypełnił weksel z tytułu pożyczki w E. udzielonej umową z tej daty. Zarzuciła nadto, iż nigdy nie podpisywała umowy kredytu, ani umowy pożyczki nr (...)z dnia 5 lipca 1995r. , nie była stroną umowy, nie zna kwoty kredytu ani warunków spłaty. Zakwestionowała prawdziwość deklaracji wekslowej, podnosząc, iż nigdy nie poręczała na rzecz banku trzech weksli, jak to zostało wskazane w deklaracji.

Zarzuciła nadto, iż zgodnie z przedłożoną deklaracją wekslową powód mógł wypełnić weksel w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty. Bank nie wykazał spełnienia tej przesłanki wypełnienia weksla. Ponadto powód nie wykazał żadnymi dowodami podstaw wypełnienia weksla, nie wykazał w dniu wniesienia pozwu roszczenia, które było zabezpieczone wekslem. W całości zakwestionowała wysokość roszczenia objętego pozwem. Zarzuciła nadto nieprawidłowe wypełnienia weksla w zakresie wskazania miejsca płatności weksla, albowiem miejscem płatności weksla miał być Bank (...), którego siedzibą jest W.. Zaprzeczyła nadto, aby poręczała jakikolwiek weksel wystawiony przez M. B. (1) w dniu 4 kwietnia 2012r. (k.33-36).

Bank (...) w W. wniósł o utrzymanie nakazu w mocy, podnosząc, iż złożony przez M. B. (1) z jej wystawienia weksel in blanco opatrzony był jej podpisem i poręczeniami trzech pozostałych pozwanych. Łącznie z wekslem wystawca oraz poręczyciele podpisali w dniu 15 czerwca 2000r. tzw. deklarację wekslową do weksli in blanco. Wskazuje ona kiedy bank miał prawo wypełnić weksel, jaką kwotę wpisać na wekslu i jakim terminem określić płatność. Nadto w deklaracji wystawca weksla zezwolił Bankowi wskazać na wekslu domicylianta (jest nim Bank, w którym wystawca posiadał rachunek bankowy) i umieścić klauzulę bez protestu. Weksel został wypełniony przez Bank zgodnie z deklaracją, a treść weksla uzupełnionego odpowiada umowie między Bankiem a wystawcą weksla. Użyty w deklaracji termin określający zobowiązanie „kredyt” , podczas gdy w pozwie i zawiadomieniu o wypełnianiu weksla użyty jest termin „pożyczki w E.” pozostaje bez znaczenia w sprawie i nie budzi żadnych wątpliwości jaki stosunek zobowiązaniowy weksel zabezpiecza. Został on zindywidualizowany numerem umowy (...) i datą jej zawarcia w dniu 5 lipca 1996r. Na mocy tejże umowy nazwaną pożyczka w E. Bank udzielił tzw. limitu na rachunku na zwanym E. o numerze (...), do wysokości którego pożyczkobiorca mógł się zadłużać, w okresie na jaki został on przyznany. Pozostawiona do dyspozycji kwota nosi charakter kredytu. W dacie zawarcia ostatniego aneksu do umowy, zwiększającego limit zadłużenia do kwoty maksymalnej 100 000 zł. Oddział Banku przyjął na zabezpieczenie jego spłaty 3 weksle własne in blanco wystawione przez M. B. (1) wraz z jedną deklaracją wekslową, wszystkie poręczone przez pozostałych pozwanych, w tym L. N..

Podnosił nadto, iż z dokumentacji kredytowej wynika, iż zadłużenie M. B. (1), za które poręczyła na przedmiotowym wekslu pozwana L. N. było jej bardzo dobrze znane. Wyraziła nawet wolę dobrowolnego uregulowania tych należności, zwracając się do zarządu Banku o ustalenie dla niej nowych warunków jego spłaty, innych niż określonych we wcześniej zawartej z pozwanym ugodzie na szczelbu Oddziału Banku. L. N. w dniu 20 listopada 2007r. zawarła

aneks nr (...) do ugody cywilno- prawnej zawartej w dniu 6 marca 2002r. z późniejszymi zmianami. Pozwana uznała wysokość istniejącego zadłużenia i jako jego poręczyciel wekslowy, zobowiązała się go spłacać na warunkach określonych w przedmiotowym aneksie. W wypowiedzeniu ugody z dnia 4 stycznia 2012r. pozwana poinformowana została zarówno o wysokości zadłużenia przeterminowanego, jak również o saldzie zadłużenia całkowitego (k. 71-74).

Wyrokiem z dnia 13 października 2014r Sąd Okręgowy w Kielcach:

1/ uchylił nakaz zapłaty z dnia 11 lipca 2012 roku w sprawie I Nc 68/12 w stosunku do pozwanej L. N. i oddala powództwo;

2/ przyznał adwokatowi J. K. ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 4 428 zł w tym podatek VAT, tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Jako podstawę faktyczną wyroku Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 lipca 1996r. pomiędzy Bankiem (...) Oddział w K. a M. B. (1) zawarta została umowa nr (...) o pożyczkę w E. do wysokości przyznanego limitu 4 000 zł. (umowa nr (...) k. 75-76).

W dniach 27 czerwca 1997r., 8 grudnia 1997r. 22 lipca 1998r., 5 sierpnia 1998r., 19 stycznia 1999r. , 20 kwietnia 1999r. zawarte zostały aneksy do powyższej umowy przewidujące zwiększenie limitu zadłużenia (aneksy k. 77-83). Ostatni aneks nr (...) do umowy nr (...) zawarty został w dniu 15 czerwca 2000r. Przewidywał on zwiększenie limitu pożyczki do kwoty 100 000zł. , jak również stanowił w § 2.1, iż prawne zabezpieczenie pożyczki stanowi weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę poręczony przez współmałżonka. (aneks (...) z dnia 15 czerwca 2000r. k. 84).

W dniu 6 marca 2002r. pomiędzy Bankiem (...)Oddział w K. a M. B. (1) zawarta została ugoda cywilno- prawna, której przedmiotem była wierzytelność przysługująca Bankowi z tytułu zawartej umowy pożyczki (...) z dnia 5 lipca 1996r. w E. wraz z debetem wymuszonym regulująca zasady spłaty istniejącego zadłużenia. W § 7 ugody postanowiono, iż prawne zabezpieczenie spłaty zadłużenia zawartego w niniejszej ugodzie stanowić będzie weksel in blanco wystawiony przez M. B. (1) i poręczony przez T. B. (2), L. N., G. G. (1) (ugoda k. 183-185).

W dniu 19 lipca 2004r. zawarto aneks do ugody zmieniający m.in. § 7, któremu nadano brzmienie, iż prawne zabezpieczenie spłaty zadłużenia zawartego w niniejszej ugodzie stanowić będzie weksel in blanco wystawiony przez M. B. (1) i poręczony przez T. B. (1) oraz L. N. (aneks do ugody k. 186). Kolejnym aneksem z dnia 22 marca 2005r. zmieniono zasady spłat. (k. 187).

Oba aneksy zostały podpisane przez pozwaną L. N..

Pismem opatrzonym datą 22 kwietnia 2007r. pozwana L. N. zwróciła się do zarządu (...) Centrala w W. o udzielenie zgody na zmianę warunków zawartej w dniu 6 marca 2002r. między Bankiem (...)Oddział w K. a M. B. (1) ugody w sposób umożliwiający spłatę zadłużenia w wysokości po 500 zł. miesięcznie. Podnosiła, iż w ugodzie poręczyła, jako jednak z trzech osób weksel in blanco. (pismo k. 91).

Decyzją Nr(...)Komitetu Kredytowego Banku podjęta w dniu 25 października 2007r. w przedmiocie restrukturyzacji zadłużeń wynikających z pożyczki w E. nr (...)z dnia 1 marca 1996r. i debetu wymuszonego powstałego w rachunku oraz pożyczki w E. nr (...) z dnia 5 lipca 1996r. i debetu wymuszonego powstałego w rachunku ustalono zasady spłaty pożyczki w E. nr (...)i (...), ustanawiając dodatkowe zabezpieczenie w postaci wpisu hipoteki na nieruchomości L. N. położonej w K. przy ulicy (...) (decyzja k. 92).

W dniu 20 listopada 2007r. pomiędzy Bankiem(...) z siedzibą w W. a L. N. zawarty został aneks nr (...) do ugody cywilno- prawnej z dnia 6 marca 2002r. zmienionej aneksem z dnia 19 lipca 2004r. i aneksem z dnia 22 marca 2005r. ustanawiający nowe zasady spłaty zadłużenia. W treści aneksu podniesiono, iż strony zawarły ugodę cywilno- prawną w dniu 6 marca 2002r. regulującą spłatę zadłużenia z tytułu pożyczki nr (...), poręczonej dłużnikowi M. B. (1). Za zobowiązania z tytułu niniejszej ugody zawartej z M. B. (1) poręczyli również G. G. (1) i T. B. (1). Wskazano, iż

zadłużenie poręczyciela i dłużnika z tego tytułu na dzień 25 października 2007r. wynosi 217 937,21 zł. , w tym kapitał w kwocie 94 668,32zł. oraz odsetki w kwocie 123 304,89zł. Postanowiono w § 7, iż pozostałe postanowienia umów, niezmienione ugodą pozostają w mocy, w tym prawne zabezpieczenie spłaty należności w postaci weksła in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawionego przez M. B. (1) i poręczonego przez L. N., G. G. (1) i T. B. (1). (aneks nr (...) k. 93-95).

Pismem z dnia 27 kwietnia 2011r. Bank (...) wystąpił do L. N. z wezwaniem do zapłaty zaległych wpłat wynikających z ugody cywilno- prawnej z dnia 6 marca 2002r. z późniejszymi zmianami. Pismem z dnia 4 stycznia 2012r. Bank wypowiedział pozwanej L. N. ugodę cywilno- prawną z dnia 6 marca 2002r. (k.98).

W dniu 4 kwietnia 2012r. powodowy Bank wypełnił weksel in blanco na kwotę 93 277,17zł. oznaczając termin płatności na dzień 25 kwietnia 2012r., miejsce płatności Bank(...)Oddział w K., podpisany przez M. B. (1), a poręczony na odwrocie przez T. B. (1), L. N., G. G. (1) (k. 24).

Jednocześnie powód złożył deklarację wekslową z dnia 15 czerwca 2000r. podpisaną przez wystawcę weksła M. B. (1) i poręczycieli T. B. (1), L. N. i G. G. (1), zgodnie z którą jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na mocy umowy nr (...) z dnia 5 lipca 1996r. podpisani składają do dyspozycji Banku 2 weksle in blanco odpowiadające liczbie dopuszczalnych limitów z tytułu zadłużenia oraz jeden weksel uzupełniający. Bank ma prawo wypełnić poszczególne weksle w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty, na sumę odpowiadającą częściom wykorzystanego, a nie spłaconego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi kosztami Banku. Bank ma także prawo wypełnić weksel we wszystkich tych przypadkach, w których służy mu prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności na sumę odpowiadającą zadłużeniu. Bank ma prawo opatrzyć poszczególne weksle datami płatności według swojego uznania. Weksle będą płatne w Bank (...), mogą być opatrzone klauzulą „bez protestu” i klauzulą waluty w postaci numeru umowy kredytowej (deklaracja wekslowa k. 25).

Pismem opatrzonym data 4 kwietnia 2012r. Bank (...) wystosował do M. B. (1) oraz poręczycieli T. B. (1), L. N., G. G. (1) zawiadomienie o wypełnieniu weksla z jednoczesnym wezwaniem do zapłaty, informując, iż weksel z wystawienia M. B. (1) a poręczony przez T. B. (1), L. N. i G. G. (1) został wypełniony zgodnie z doręczoną B. deklaracją wekslowa na sumę odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu dłużniczki z tytułu pożyczki w E. łącznie z należnymi odsetkami i kosztami na kwotę 93 277,17zł. udzielonego umową nr (...) z dnia 5 lipca 1996r (zawiadomienie o wypełnieniu weksla k. 18).

W ocenie Sądu I instancji w przedmiotowej sprawie spór sprowadza się do ustalenia, czy weksel uzupełniony został zgodnie z zawartym porozumieniem, przy czym ciężar dowodu w tym zakresie obciążał pozwaną jako dłużnika wekslowego. W świetle zarzutów pozwanej koniecznym było rozważenie, czy weksel został wypełniony zgodnie z zawartym porozumieniem.

Zdaniem Sądu materiał dowodowy zebrany w sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, aby przedmiotowy weksel wystawiony został przez dłużnika M. B. (1) w celu zabezpieczenia roszczeń powoda wynikających z umowy pożyczki nr (...) z dnia 5 lipca 1996r. i aby przedłożona deklaracja wekslowa dotyczyła stosunku prawnego, na który powołuje się powód.

Strona powodowa w odpowiedzi na złożone zarzuty podnosi, iż źródłem powstania zobowiązania dochodzonego przedmiotowym wekslem jest umowa Nr (...) o pożyczkę w E. zawarta z M. B. (1). Podnosiła, iż w dacie zawarcia ostatniego aneksu zwiększającego limit zadłużenia do kwoty maksymalnej 100 000zł. powód przyjął za zabezpieczenie trzy weksle in blanco wystawione przez M. B. (1) a poręczone między innymi przez L. N. wraz z deklaracją wekslową. Pozwana L. N. zaprzecza tej okoliczności. W ocenie Sądu materiał dowodowy zebrany w sprawie daje podstawy do przyznania przymiotu wiarygodności twierdzeniom pozwanej.

Aneks z dnia 15.06.2000r do umowy z dnia 15 czerwca 2000r, na który powołuje się strona powodowa (k. 84) w swej treści zawiera zapis, iż prawnym zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę poręczony przez współmałżonka. Z treści umowy, w żaden sposób nie wynika

natomiast, aby powyższe zobowiązanie zostało poręczone przez pozwaną L. N.. Nie można również przyjąć zdaniem Sądu Okręgowego, aby podstawę uzupełnienia przedmiotowego weksla stanowiło porozumienie - deklaracja wekslowa przedłożona przez powoda. Sąd podkreślił, że zeznania świadka G. G. (1) (k. 194) nasuwają wątpliwości, aby deklaracja wekslowa podpisana została w dniu wskazanym w deklaracji, to jest w dniu 15 czerwca 2000r i aby dotyczyła zabezpieczenia roszczenia wynikającego w pożyczki w E. w związku ze sporządzeniem aneksu do umowy pożyczki. Świadek, będąca jednym z dłużników wekslowych, jako poręczyciel wekslowy przyznała, iż składała swój podpis jako poręczyciel na wekslu, przy czym miało to miejsce w dniu 8 marca 2002r. Dokładne pamięta tę datę, albowiem tego samego dnia otrzymała wypowiedzenie z pracy. Nie przypominała sobie okoliczności podpisania deklaracji wekslowej, przy czym musiało to nastąpić w tym samym czasie. Sąd powyższe zeznania obdarzył w pełni przymiotem wiarygodności, uznając, że są jasne, logiczne, spójne. Jednocześnie podkreślić należy, iż w dniu 6 marca 2002r. zawarta została ugoda cywilno- prawna (k. 183-185) pomiędzy M. B. (1) a powodem, przy czym w ugodzie ustalono, iż prawnym zabezpieczeniem spłaty zadłużenia zawartego w ugodzie będzie weksel in blanco wystawiony przez M. B. (1) i poręczony przez T. B. (1), L. N. i G. G. (1), przy czym aneksem do umowy z dnia 19 lipca 2004r. zmieniono formę zabezpieczenia na weksel in blanco poręczony przez T. B. (1) i L. N. (186).

W świetle przedstawionych wyżej okoliczności w ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, aby podpisany przez pozwaną w charakterze poręczyciela weksel in blanco, wypełniony przez powoda zabezpieczał umowę pożyczki w E. Nr (...) i aby przedłożone porozumienie wekslowe - deklaracja wekslowa dotyczyła tej umowy. Jak podniesiono wyżej deklaracja wekslowa upoważnia posiadacz weksla do wypełnienia go w uzgodniony sposób. Tymczasem w niniejszej sprawie trudno uznać, aby przedłożona przez powoda deklaracja wekslowa odzwierciedlała porozumienie stron co do sposobu uzupełnienia weksla będącego podstawą żądania pozwu. Wobec braku możliwości ustalenia, czy treść tej deklaracji podpisana została przez pozwaną w związku z wystawieniem i poręczeniem weksla będącego przedmiotem postępowania, czy też w czasie późniejszym w związku z innymi czynnościami prawnymi i innymi weksłami, które poręczała Sąd stwierdził, iż nie może ona stanowić dowodu zawarcia między stronami porozumienia w zakresie wypełnienia przedmiotowego weksla, ani upoważnienia do wypełnienia tego weksla w sposób, jaki dokonał powód.

Na marginesie Sąd wskazał, iż bezspornym jest, iż na mocy innych czynności prawnych dokonywanych z powodowym Bankiem pozwana przyjęła na siebie odpowiedzialność wynikającą z zadłużenia M. B. (1) z tytułu umowy pożyczki z dnia 5 lipca 1996r., a to na mocy zawartej z Bankiem ugody, czy też jako poręczyciel ugody zawartej z M. B. (1); jednakże powód dochodzi roszczenia z innego tytułu (stosunku podstawowego) wystawienia weksla aniżeli wskazywanego przez pozwaną.

Ubocznie Sąd podniósł, iż podnoszone przez pozwaną zarzuty odnośnie wypełnienia weksla przez osobę nieuprawnioną, czy też w zakresie nieprawidłowego wskazania sumy wekslowej nie zostały w żaden sposób przez pozwaną wykazane. Ogólnikowe zaś formułowanie w tym zakresie zarzutów nie jest wystarczające. Ponadto w deklaracji zindywidualizowana została umowa poprzez jej numer i datę zawarcia obejmująca porozumienie stron, zatem sformułowanie „umowa kredytu” nie zaś „umowa pożyczki” pozostaje bez wpływu na ważność deklaracji.

Apelację od tego wyroku wniósł powód, zarzucając:

1/ obrażę prawa procesowe tj. art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną ocenę wyjaśnień pozwanej i przekroczenie w tym zakresie granic swobodnej oceny dowodów, przyznając im przymiot wiarygodności mimo, że twierdzenia pozwanej są gołosłowne i nie znajdują oparcia w zebranych materiałach dowodowych;

2/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie braku podstaw do uznania, że weksel został wystawiony przez dłużnika M. B. (1) w celu zabezpieczenia roszczeń powoda wynikających z umowy pożyczki nr (...) (nie 1995 jak omyłkowo podał Sąd) z dnia 5 lipca 1996 r. i aby deklaracja wekslowa dotyczyła stosunku prawnego na który powołuje się powód, podczas gdy łączność między zobowiązaniem z weksla a zobowiązaniem ze stosunku podstawowego wykazana została dokumentami, których prawdziwość ani własnoręczność podpisów nie zostały zakwestionowane, a istnienia pomiędzy stronami niniejszego postępowania innego stosunku zobowiązaniowego, który przedmiotowy weksel mógłby ewentualnie zabezpieczać - nie stwierdzono.

Wskazując na te zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i utrzymanie nakazu zapłaty w stosunku do L. N. w mocy oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwana działająca przez pełnomocnika z urzędu wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu apelacji, zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Na wstępie wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 §1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art.382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce wyjątkowo (art. 381 kpc). Stosując zasady tzw. apelacji pełnej należy stwierdzić, że obowiązkiem sądu drugiej instancji nie jest rozpoznanie samej apelacji, lecz ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy w granicach zaskarżenia.

Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów (III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz.55), której nadano moc zasady prawnej, sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego.

Odnosząc się do zarzutów apelacji należy wskazać, że prawidłowe zastosowanie prawa materialnego jest uzależnione od poczynienia prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy. Temu służy postępowanie dowodowe zgodnie z którym na podstawie art.6 k.c. i 232 k.p.c. strony zobowiązane są przedstawić sądowi rozpoznającemu sprawę dowody na poparcie swych twierdzeń.

Ocenę zasadności apelacji trzeba rozpocząć od wskazania, że w sprawie rozpoznanej w postępowaniu nakazowym powód dochodził roszczenia, że wskazaniem na to, że jest posiadaczem weksla wystawionego jako niezupełny przez pozwaną M. B. (1), a poręczonego przez pozwanych: T. B. (1), L. N. i G. G. (1) na zabezpieczenie jego roszczenia w stosunku do pozwanej z tytułu pożyczki w E. udzieloną umową nr (...) z dnia 5 lipca 1996r z późniejszymi zmianami, łącznie z odsetkami i kosztami dołączając oryginał weksla oraz deklarację wekslową z 15 czerwca 2000r. Zarówno weksel jak i deklaracja opatrzone są między innymi podpisami pozwanej L. N. jako poręczyciela.

W treści deklaracji osoby podpisujące zawarły stwierdzenie: „Jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na mocy umowy nr (...) z dnia 05.07.1996r w załączeniu składamy 2 weksle in blanco z naszego wystawienia, odpowiadających liczbie dopuszczalnych limitów naszego zadłużenia oraz dodatkowo jeden weksel uzupełniając. Bank ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty, na sumy odpowiadające (...). Bank ma prawo opatrzyć poszczególne weksle datami płatności według swego uznania (...).

Po złożeniu przez pozwaną zarzutu, że nie podpisywała „umowy kredytu nr (...)” powód dołączył do akt uwierzytelnione odpisy: umowy pożyczki nr (...) z 5 lipca 1996r, siedmiu aneksów do tej umowy zawartych do 16.06.2000r, oraz wniosku pozwanej M. B. o przyznanie limitu maksymalnego w kwocie 100.000 zł.

Biorąc pod uwagę, że poprzednio obowiązujący limit wynosił 50.000 zł, jego dwukrotne zwiększenie w pełni uzasadniało przyjęcie przez Bank dodatkowego zabezpieczenia w postaci przedmiotowych weksli. W tej sytuacji twierdzenia pozwanej, że nie uczyniła to w tej dacie oraz, że weksel dołączony do akt oraz deklaracja ta nie zostały wystawione w tej dacie oraz w ogóle nie dotyczą umowy pożyczki nr (...)r są zupełnie niewiarygodne. Tym bardziej jeśli się uwzględni zeznania pozwanej oraz G. G. (1), że M. B. (1) była wychowanką pozwanej, która będąc dyrektorem oddziału pozwanego Banku w K. starała się jej pomagać.

Dowodzi tego dalsze postępowanie pozwanej. W dniu 6 marca 2002r. pomiędzy Bankiem (...) Oddział w K. a M. B. (1) zawarta została ugoda cywilno- prawna, której przedmiotem była wierzytelność przysługująca Bankowi z tytułu zawartej umowy pożyczki (...) z dnia 5 lipca 1996r. w E. wraz z debetem wymuszonym regulująca zasady spłaty

istniejącego zadłużenia. W dniu 19 lipca 2004r. zawarto aneks do ugody zmieniający m.in. § 7, któremu nadano brzmienie, iż prawne zabezpieczenie spłaty zadłużenia zawartego w niniejszej ugodzie stanowić będzie weksel in blanco wystawiony przez M. B. (1) i poręczony przez T. B. (1) oraz L. N. (aneks do ugody k. 186). Kolejnym aneksem z dnia 22 marca 2005r. zmieniono zasady spłat. (k. 187). Oba aneksy zostały podpisane przez pozwaną L. N..

Pismem opatrzonym datą 22 kwietnia 2007r. pozwana L. N. zwróciła się do zarządu Banku (...) Centrala w W. o udzielenie zgody na zmianę warunków zawartej w dniu 6 marca 2002r. między Bankiem (...) S.A. I Oddział w K. a M. B. (1) ugody w sposób umożliwiający spłatę zadłużenia w wysokości po 500 zł. miesięcznie. Podnosiła, iż w ugodzie poręczyła, jako jednak z trzech osób weksel in blanco. Decyzją Nr (...) Komitetu Kredytowego Banku podjęta w dniu 25 października 2007r. w przedmiocie restrukturyzacji zadłużeń wynikających z pożyczki w E. nr (...) z dnia 1 marca 1996r. i debetu wymuszonego powstałego w rachunku oraz pożyczki w E. nr (...) z dnia 5 lipca 1996r. i debetu wymuszonego powstałego w rachunku ustalono zasady spłaty pożyczki w E. nr (...)i (...), ustanawiając dodatkowe zabezpieczenie w postaci wpisu hipoteki na nieruchomości L. N. położonej w K. przy ulicy (...).

W dniu 20 listopada 2007r. pomiędzy Bankiem (...) z siedzibą w W. a L. N. zawarty został aneks nr (...) do ugody cywilno- prawnej z dnia 6 marca 2002r. zmienionej aneksem z dnia 19 lipca 2004r. i aneksem z dnia 22 marca 2005r. ustanawiający nowe zasady spłaty zadłużenia. W treści aneksu podniesiono, iż strony zawarły ugodę cywilno- prawną w dniu 6 marca 2002r. regulującą spłatę zadłużenia z tytułu pożyczki nr 247/96, poręczonej dłużnikowi M. B. (1). Za zobowiązania z tytułu niniejszej ugody zawartej z M. B. (1) poręczyli również G. G. (1) i T. B. (1). Wskazano, iż zadłużenie poręczyciela i dłużnika z tego tytułu na dzień 25 października 2007r. wynosi 217 937,21 zł. , w tym kapitał w kwocie 94 668,32zł. oraz odsetki w kwocie 123 304,89zł. Postanowiono w § 7, iż pozostałe postanowienia umów, niezmienione ugodą pozostają w mocy, w tym prawne zabezpieczenie spłaty należności w postaci weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawionego przez M. B. (1) i poręczonego przez L. N., G. G. (1) i T. B. (1). (aneks nr (...) k. 93-95).

W tej sytuacji okoliczność, że § 7 ugody z 6 marca 2002r zawartej przez M. B. z Bankiem postanowiono, iż prawne zabezpieczenie spłaty zadłużenia zawartego w niniejszej ugodzie stanowić będzie weksel in blanco wystawiony przez M. B. (1) i poręczony przez T. B. (1), L. N., G. G. (1) (ugoda k. 183-185), pozostaje bez znaczenia prawnego dla oceny skutków prawnych poręczenia złożonego przez pozwaną na wekslu zgodnego z deklaracją z 15.06.2000r.

Należy dodać, że nie ma przeszkód prawnych, aby poręczenia wekslowego dokonać w dacie późniejszej niż data powstania zobowiązania ze stosunku podstawowego.

Nie można podzielić stanowiska Sądu I Instancji, że w niniejszej sprawie występuje kilka stosunków prawnych i w związku z tym istnieją wątpliwości w związku z którym został wystawiony o poręczony przez pozwaną weksel. W rzeczywistości bowiem występuje jeden stosunek podstawowy w postaci umowy pożyczki nr (...)r oraz stosunek wekslowy oparty na treści weksla in blanco wystawionego i poręczonego w 2000r, a wypełnionego 4 kwietnia 2012r i opatrzony datą płatności 25 kwietnia 2012r. Kolejne aneksy i ugody (w tym podpisywane przez pozwaną) wyraźnie nawiązują do umowy nr (...)r i nie stanowią odnowienia zobowiązania, mogącego stanowić odrębną przyczynę zaciągnięcia zobowiązania wekslowego.

Należy podkreślić, że zarówno dla biegu odsetek jak i terminu przedawnienia znaczenie prawne posiada data płatności, a nie wypełnienia weksla.

Należy dodać, że zeznania świadka G. G. jak pozwanej co do daty złożenia podpisów na wekslu i deklaracji nie są stanowcze, co w obliczu czasu jaki upłynął od 15 czerwca 2000 r nie może dziwić.

Z zastrzeżeniem poczynionych uwag, w pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny przyjął ustalenia faktyczne Sądu I Instancji za własne.

Z dokonanych ustaleń wynika, że pozwana zaciągnęła ważne zobowiązanie wekslowe jako poręczyciel, a weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym.

W następstwie wypełnienia weksla in blanco zgodnie z porozumieniem co do sposobu jego uzupełnienia powstaje zobowiązanie wekslowe osób podpisanych na tym wekslu, o treści określonej w tekście powstałym na skutek wypełnienia. Odbiorca weksla in blanco uzyskuje zatem z mocy porozumienia co do jego uzupełnienia - uprawnienie do spowodowania powstania zobowiązania wekslowego osoby, która złożyła podpis na wekslu in blanco. Działanie to ma charakter jednostronnej czynności prawnej. Wynikająca z porozumienia osoby wręczającej weksel in blanco i jego odbiorcy ścisła więź pomiędzy zobowiązaniem wekslowym a zobowiązaniem, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, przejawia się w tym, że wierzyciel nie może z mocy weksla uzyskać w zasadzie więcej praw niż przysługuje mu w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, a spełnienie jednego z tych zobowiązań powoduje wygaśnięcie także drugiego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967 r., mająca moc zasady prawnej, III CZP 19/66, OSNCp 1968, nr 5, poz. 79, uchwała połączonych Izb Cywilnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNCp 1973, nr 5, poz. 72, pkt III. l.c uzasadnienia oraz wyroki Sądu Najwyższego z 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 124, z 5 lutego 1998 r., III CKN 342/97, OSNC 1998, nr 9, poz. 141, z 21 października 1998 r., II CKN 10/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 93 i z 18 listopada 1999 r., I CKN 215/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 128).

W nowszym orzecznictwie dominuje (aprobowany przez skład rozpoznający sprawę) pogląd, że w razie wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem osoba, która wręczyła weksel in blanco odpowiada wekslowo w takich granicach, w jakich odpowiadałby w razie prawidłowego wypełnienia weksla, a w wyniku wypełnienia weksla in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksla odpowiada porozumieniu (por. m.in. wyrok SN z 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 117 oraz wyrok SN z 9 grudnia 2004r., II CK 170/04, LEX nr 146408).

Odrębną natomiast kwestią jest oznaczenie rozkładu ciężaru dowodu, w procesie, w którym pozwany powołuje się na zarzut z art. 10 prawa wekslowego. Obowiązek wykazania zasadności okoliczności powoływanych dla uzasadnienia zarzutu z art. 10 prawa wekslowego spoczywa na podnoszącym ten zarzut pozwanym. Od powoda należy jednak oczekiwać, że po podniesieniu zarzutu wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z porozumieniem wskaże on, jakie wierzytelności i z jakiego stosunku podstawowego składają się na sumę wekslową. Powód w niniejszym postępowaniu podolał temu obowiązkowi przedkładając umowę nr (...), aneksy, ugody oraz rozliczenie spłaty.

Biorąc pod uwagę podniesione argumenty Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w wyniku złożonego wniosku o uzupełnienie wyroku w oparciu zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art. 98 k.p.c., 99 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz.1349).

Na podstawie art.29 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2014r. t.j. poz.635) oraz § 2 ust.3 i §6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r. t.j. poz.461) Sąd przyznał pełnomocnikowi z urzędu kwotę 4.428 zł brutto, w tym 828 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.